

Overpræsidentens Vedkommende er der ikke noget i Vejen; han er en frisindet Mand, selv om han ikke staar vort Parti nær. For Biskoppen ved jeg ikke, hvorledes det vil forme sig; jeg tror for øvrigt, at den nuværende Biskop med Glæde vil tillade den røde Fanes Nærværelse; men jeg tror ogsaa, at der er Biskopper rundt om i Landet, som ikke ville tillade det, og jeg tror, der er Stiftamtmand, som ikke ville tillade det. Jeg mener ikke, man skal lægge denne Sag i Stiftsovrighedens Haand. Jeg vil derfor henstille til Udvalget at tage § 13 under nøje Overvejelse. Principalt kunde jeg ønske, at den højtærede Kultusminister vilde fortolke de gældende Love saaledes, som de utvivlsomt maa fortolkes, hvis Ret og Retfærdighed skal gøres gældende, nemlig saaledes, at Præsterne ikke kunne sætte et Parti, en omfattende Organisation, uden for den almindelige Retstilstand; men i alt Fald vilde jeg ønske, at det blev overladt til Menighedsraadene at afgøre, om Fanerne kunne medtages eller ej. Hvis man kræver Overtilsynets Stadfæstelse, tror jeg Tilstanden bliver værre, end den nu er.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (J. C. Christensen): Angaaende dette Forhold skal jeg gjøre nogle Bemærkninger. Det ærede Medlem hævdede, at jeg skulde dadle Pastor Sørensen, fordi han ikke havde givet Tilladelse til, at den røde Fane maatte komme ind paa Kirkegaarden ved en Begravelse. Deri kan jeg ikke tjene det ærede Medlem. Jeg kan ikke dadle nogen Embedsmand, fordi han benytter sin Ret efter Lovgivningen, selv om han, hvad jeg slet ikke vil udtale mig om for dette Tilfælde, benytter sin Ret paa en mindre heldig Maade. Naar han benytter sin Ret efter Lovgivningen, synes der ingen Grund til at falde over vedkommende Mand med Dadel. Og Pastor Sørensen har utvivlsomt kun benyttet sin Ret efter Lovgivningen. Han har heller ikke givet noget almindeligt Forbud en Gang for alle. Han synes at have udtalt sig saaledes over for et Blad, men der er saa forskellige Interviews i de forskellige Blade, at det kan man ikke lægge Vægt paa. I vedkommende Tilfælde, som her har været Tale om, har han givet ren Bøsked og ikke henvist til nogen almindelig Udtalelse.

Men saa siger det ærede Medlem, at jeg kunde fortolke Loven af 25de Marts 1872 paa anden Maade. Men deri kan jeg heller ikke tjene det ærede Medlem.

Jeg kan ikke se bedre, end at, naar der staar i denne Lov, at det er Præsten, der har Ansvaret for, at det gaar sømmelig til og med Orden paa Kirkegaarden, maa det ogsaa være ham, man maa henvende sig til, naar man vil foretage noget ekstraordinært ved en saadan Lejlighed som f. Eks. have Faner og Musik ind paa Kirkegaarden. Derfor ser jeg ikke bedre, end at, vil man have dette Forhold ændret, maa det ske ved Lov. Det kan ikke gøres ved, at Ministeren giver sig til at dadle Præsten og foreskriver Præsten, hvad han maa gøre. Det kan jeg ikke gøre; det stemmer ikke med det Begreb, jeg har om, hvad en Mand maa gøre, naar han skal bære Ansvaret for noget. Men ved det foreliggende Lovforslags Bestemmelser har jeg ment at handle rigtigt, naar det lægges i Menighedsraadets Haand, selvfølgelig under Tilsyn af Overtilsynet. Det er klart, at derved kan det indtræde, hvad det ærede Medlem sagde, at Reglerne ikke blive fælles overalt. Det indrømmer jeg. Men det tror jeg ogsaa, man maa finde sig i, for Befolkningen over hele Landet har ikke samme Sindelag og samme Tænkemaade og ønsker ikke det samme. Der har foreligget Klager fra en Landsdel, hvor man var imod, at Præsten gav Tilladelse til, at Fane kom paa Kirkegaarden, og der har i den seneste Tid, som det ærede Medlem nævnte, foreligget Klager over det modsatte. Hvorfor ikke tillade Befolkningen at ordne sig saa nogenlunde efter egen Tænkemaade og Tankegang i det hele? Det er det, jeg tilsigter ved de foreslaaede Bestemmelser. Jeg er ikke saa ængstelig for at lade Overtilsynet stadfæste disse Regulativer, for at der kan være nogen Ensartethed i Reglerne.

Jeg forstaar heller ikke, at det ærede Medlem behøver at være saa ængstelig for den Ting. Han mener jo, at Menighedsraadene blive indrettede saaledes, at hans Partifæller faa Flertallet deri. Det tror jeg nu foreløbig ikke vil ske; men det kunne vi lade Fremtiden om. Men skulde det ske, vil han jo faa et Reglement lavet, som han kan være tilfreds med. Naar han selv indrømmer, at Overpræsidenten var en flink Mand — eller hvad han nu sagde — en human Mand og Biskoppen ligesaa, ved jeg ikke, hvad Fare der er ved at overlade det til dem at stadfæste disse Reglementer. Jeg tror ikke, det ærede Medlem skal tage sig dette saa nær. Jeg tror, det er en praktisk Bestemmelse.

Det ærede Medlem benyttede ogsaa Lejligheden til at udtale sig om Social-